

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij herkauwers in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de herkauwers.

Nr.010

TWEEDE SEMESTER 2022

IN HET KORT

Besnoitiose: In de tweede helft van 2022 bleken 24 Franse runderen aangevoerd op 8 Vlaamse bedrijven besmet met besnoitiose (bevestigd met Western Blot). Omdat besmette dieren een ernstig risico vormen voor de Belgische rundvee sector, werkt de sector volop aan een wettelijk kader waarbij aan deze dieren beperkingen zullen worden opgelegd.

BVD: Dankzij het abortusprotocol werd in de loop van 2022 op 4 verschillende bedrijven BVD gedetecteerd. Aangezien verwerpingen een van de eerste tekenen van BVD zijn, is het protocol nog altijd dé tool bij uitstek om de ziekte tijdig op te sporen.

EHD (Epizootic hemorrhagic disease): In november 2022 werd voor het eerst op het Europese grondgebied EHD bij runderen vastgesteld (Sardinië en Spanje). Deze virale ziekte wordt net zoals blauwtong overdragen door knutten (Culicoides).

Tuberculose: Eind 2022 werd op een rundveebedrijf in de provincie Antwerpen rundertuberculose vastgesteld. Dit was de enige haard van dat jaar. Het epidemiologisch onderzoek bracht geen contactbedrijven aan het licht.

IN DE KIJKER

Coccidiose kan groeiachterstand veroorzaken

Recent werd bij DGZ een kalfje van 2 maanden oud aangeboden voor autopsie. Het dier was na een korte periode van verminderde eetlust, slechte groei en gewichtsverlies gestorven. Bij het onderzoek zagen we ter hoogte van de blinde darm en de dikke darm een donkerbruine vloeibare inhoud vermengd met bloed (foto 1 volgende pagina).

Symptomen als diarree (al dan niet bloederig) of persen op de mest, gewichtsverlies en een slecht haarkleed bij kalveren van 5 à 6 weken oud zijn een sterke indicatie voor coccidiose, een parasitaire aandoening die zelfs tot sterfte kan leiden. Maar soms hebben de dieren geen diarree en enkel een groeiachterstand, waardoor niet aan coccidiose gedacht wordt. Om de diagnose te stellen dient er dan ook een microscopisch mestonderzoek te gebeuren. Hierbij bekijkt

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2022.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

men of er eieren aanwezig zijn in de mest en zo ja, hoeveel per gram mest en van welke soort deze zijn. De soorten die belangrijk zijn voor runderen zijn *Eimeria bovis*, *Eimeria zuernii* en *Eimeria alabamensis*.

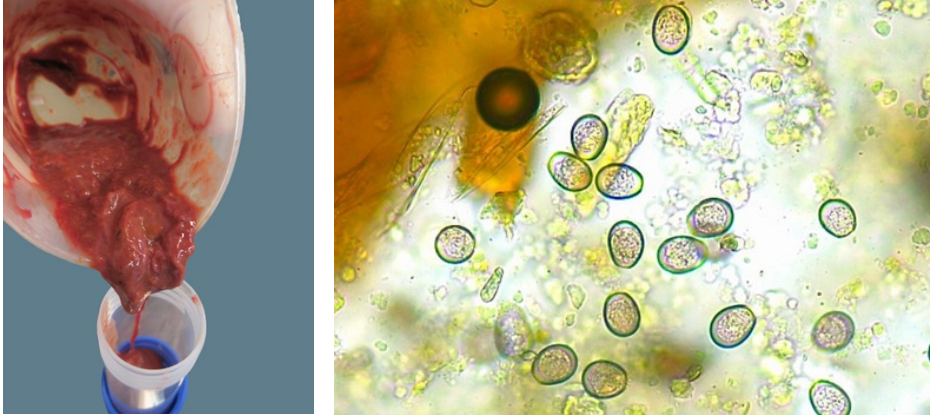

Foto 1 (links): Detail van de blinde darm inhoud waarbij de bloedbijmenging duidelijk zichtbaar is. Foto 2 (rechts): microscopisch mestonderzoek waarbij eieren van *Eimeria bovis* te zien zijn.

Hoe kun je coccidiose aanpakken en voorkomen?

Er zijn verschillende anti-coccidiosemiddelen voorhanden om besmette kalveren te behandelen. Bij een vermoeden van coccidiose is het echter belangrijk om contact op te nemen met de bedrijfsdierenarts en monsters te laten nemen. Nadat de diagnose gesteld is, kunnen er verschillende maatregelen genomen worden. Daarnaast is het belangrijk om weten dat de eieren heel resistent zijn en jarenlang kunnen overleven buiten het lichaam. Van de weinige desinfectantia die ertegen actief zijn, zijn vooral deze die ammoniumverbindingen bevatten geschikt.

Enkele tips om coccidiose op je rundveebedrijf te voorkomen:

- Voorkom overbezetting in de hokken zodat er minder stress is voor het kalf want coccidiose ontstaat meestal rond het moment van spenen.
- Zorg voor een goede biesttoediening.
- Groepeer de kalveren in kleine homogene groepen.
- Voorkom dat mest het voer besmeurt: hooi buiten het hok aanbieden, waterdrinkbakken buiten het hok plaatsen, ...
- Geef elk kalf een eigen emmer en reinig de emmers na elke melkbeurt.
- Reinig en desinfecteer de hokken grondig en laat ze een week leeg staan.

Belangrijk: combineer de behandeling (ontsmetting) van de omgeving altijd met die van de dieren.

IN BEWEGING?

Programma / Ziekte	Meting	2021 (jul-dec)	2022 (jan-jun)	2022 (jul-dec)	Trend
BVD	% vrije bedrijven	99,4% *	99,5% *	99,5% *	-
	% IPI's geboren	0,01%	0,003%	0,005%	-
	aantal geïnfecteerde bedrijven	11	10	3	↓
IBR	% vrije bedrijven	98%*	98,5%*	98,5%*	-
	verlies vrij statuut	5	7	1	↓
ParaTBC	deelnamegraad	94,7%*	96,3%*	94,8%*	-
	niveau A	88,6%	-**	91,4%	↑
Besnoitiose (serum)	gevallen POS Western blot	7	21	24	↑
Neospora (serum)	antistoffen positief	9,4%	9,1%	9,4%	-
Salmonella (serum)	antistoffen positief	4,7%	3,4%	4,2%	-
Ostertagia (melk)	antistoffen positief	29,8%	35,8%	22,3%	↓
Mycoplasma (serum)	antistoffen positief	18,5%	21,3%	21,6%	↑
Seizoensgebonden programma's/ziektes					
Abortusprotocol	aantal foetussen	1.678	1.906	1.229	↓
Griepbarometer	aantal inzendingen	336	290	239	↓
Leverbot	antistoffen + tankmelk	27,2%	24,6%	21,6%	***
Autopsie	aantal runderen	539	557	499	↓
Celgetal	gemiddeld celgetal/ml	196.200	189.100	199.375	↑

- : Situatie stabiel

* : Situatie op respectievelijk 31 december 2021, 30 juni en 31 december 2022

** : Paratbc niveaus zijn pas op het einde van het werkjaar gekend

***: Trend te bekijken op langere termijn

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 06/02/2023.